

THE PROFESSOR JAN SEHN INSTITUTE OF FORENSIC RESEARCH 2004 ANNUAL REPORT

1. Research and development

The scientific work plan, positively assessed by the Scientific Council of the Institute on December 12, 2003, constituted the basis of the scientific and research work carried out at the Institute of Forensic Research in 2004.

1.1. Grants

In the year 2004, four research projects co-financed by the Committee of Scientific Research were realised:

1. Pharmacological agents and safety of road traffic (Department of Forensic Toxicology, continuation);
2. Development of an analytical-chemometrical model of MDMA profiling (Department of Forensic Toxicology);
3. Computer system for improving examination of graphical traits of handwriting (Department of Criminalistics, continuation);
4. Comparison of parameters of remoulded tyres and new tyres in the context of road traffic safety (Department of Road Accidents Analyses).

In 2004, work on projects No 1 and 4 was finished. Results of research were presented during conferences, and also as publications and lectures.

1.2. Research studies

1.2.1. Department of Forensic Toxicology

In the Department of Forensic Toxicology, besides projects realised within the framework of the Committee of Scientific Research (see: Grants), the following planned research studies were conducted:

1. Use of chromatography methods to mark ketamine and its metabolites for the purposes of forensic toxicology;
2. Content of zinc and copper in brain and blood taken from people who died as a result of suicide (continuation).

In 2004, work on both research topics was finished. Results of research connected with topic 1 were presented in a doctoral thesis, a few presentations at national and international conferences and publications.

1.2.2. Department of Criminalistics

In the Department of Criminalistics, besides projects realised within the framework of Committee of Scientific Research grants (see: Grants), the following planned research studies were conducted:

1. Chemometric interpretation of results of physico-chemical analyses of micro-fragments of glass;
2. Identification of liquid mixtures in materials originating from fire debris with the use of gas chromatography with thermal desorption – model research;
3. Differentiation of black toners used in printers and photocopiers (continuation);
4. Use of statistical methods for assessing the evidential value of secured gunshot residues (continuation);
5. Population studies of fibres;
6. Influence of loss of sight on stability of handwriting traits (continuation);
7. Optimisation of methods of revealing of fingerprints on difficult surfaces;
8. Virtual reconstruction of the appearance of a human face on the basis of facial skeleton remains;
9. Comparison of parameters of recording of statements recorded with the use of the “dictaphone” function of various types of cellular phones and other digital recorders from the point of view of the possibility of conducting identification examinations of speakers (continuation).

In 2004, work on topics No. 2, 3, 6, and 9 was finished. The results were presented during international and national scientific conferences, and were also published, among others, in the periodical *Problems of Forensic Sciences*. Examinations conducted within the framework of topic No 2 were the basis of a doctoral thesis.

1.2.3. Department of Forensic Psychology

In the Department of Forensic Psychology, research on the following topics was conducted:

1. Personality of parents fighting for custody of a child (continuation);
2. Reasons and symptoms of aggression in juveniles committing aggressive crimes (continuation);
3. Locus of control as a factor modifying behaviour of perpetrators of homicides.

In 2004 none of the enumerated research topics were finished. Topic No 3 was not realised at all because of a lack of agreement from the Custody to continue research there, and because of a lack of case files of examined persons.

1.2.4. Department of Road Accidents Analyses

In the Department of Road Accident Analyses, besides projects realised within the framework of the Committee of Scientific Research (see: Grants), the following planned research studies were conducted:

1. Multi-body model of passenger car structure for broad use in crash simulations (Part 2);
2. Comparative research on the range of deformations of colliding vehicles, depending on the relative height of sites of primary contact (continuation);
3. Integrated sensor for dynamic measurement of accelerations and angle of turn of a car body.

In 2004, research in all enumerated research topics was completed. The results were presented during national and international scientific conferences.

1.2.5. Department of Forensic Haemogenetics

The plan of scientific work of the institute in 2004 for the Department of Forensic Haemogenetics encompassed one planned study:

1. Analysis of 12 polymorphic positions of SNP type in an mtDNA coding region.

Work on this topic was finished, and its results presented in a paper accepted for publication in *Journal of Forensic Sciences*.

1.3. Doctor's Theses

In the year 2004, two persons from among the Institute's staff were awarded a PhD degree. Piotr Adamowicz, MSc, at the Department of Chemistry, Jagiellonian University, obtained a doctorate on "Use of chromatographic techniques with mass detection in determining ketamine and norketamine for forensic toxicology purposes" (promoted by Assistant Professor Maria Kala). And Wojciech Wach, MSc, at the Department of Mechanics, Krakow University of Technology, obtained a doctorate on "Model of transverse dynamics of cars with multi-joined suspension with one degree of movement" (promoted by Dr. Józef Struski).

1.4. Conferences, scientific seminars, and publications

In 2004 employees of the Institute of Forensic Research took part in 56 international and national scientific conferences, at which they presented 106 scientific reports (oral and poster presentations), of which 57 were at international conferences. They participated in 60 seminars and meetings of various institutions and scientific societies, presenting 29 papers there. During the period between January and December 2004, 37 seminars took place within the Institute, during which 28 presentations were given. In total, workers of the Institute prepared 166 papers.

118 papers encompassing original research, case studies and reviews were published in 2004, and 16 reports, reviews, or other publications.

1.5. Publishing

In 2003, the Institute of Forensic Research published four successive volumes (LIV, LV, LVI, and LVII) of *Problems of Forensic Sciences* and prepared materials for volume LVIII, which encompasses presentations given during the XXI Conference of Forensic Toxicologists in Karłów. Moreover volumes 1–12 of *Paragraph on the Road* were published. The following books were published as well: "Stories from Jałowcowa Góra. Materials from the III Meeting of Criminalistics Faculties, Dobczyce, June 11–13, 2003", editor: Józef Wójcikiewicz, ISBN 83-87425-27-3; "IX Conference 'Problems of Road Accidents Reconstruction'", ISBN 83-87425-22-2; "Forensic Psychology and Law. Facing the Challenges of a Changing World", edited by Alicja Czerederecka, Teresa Jaśkiewicz-Obydzińska, Ronald Roesch, Józef Wójcikiewicz, ISBN 83-87425-17-8.

Within the framework of cooperation with the National Prosecutor's Office, IFR Publishers participated in publication of 12 volumes of the monthly *The Public Prosecutor's Office and Law* and – in collaboration with the Polish Society of Medicine and Criminology – 3 volumes of *Archives of Forensic Medicine and Criminology*. The Institute of Forensic Research Publishers participated in preparation of materials for publication in the latter journal from 1996 to the third quarter of 2004, that is from volume 1, No. 46, to volume 2 3, No. 54. Collaboration with the publisher's office of a journal with such a splendid tradition, lasting for almost 9 years, has been a real distinction.

2. Casework

4782 cases were accepted in 2004. 4608 cases were dealt with in this period: 2292 sent in by the Police, 1798 by prosecutor's offices, 470 by courts, 15 by health institutes and 33 sent in by other bodies (among others by the Military Police, Customs). Altogether, analyses were conducted and expert reports were prepared for 4258 cases, and 350 cases were dealt with by correspondence without issuing an opinion.

Institute staff were involved in 461 court trials and 24 expert inspections and experiments.

In 2004, the Institute of Forensic Research employed 48 experts in various fields, including 8 part-time employees.

3. Training and education

The training and education activity of the Institute was focused, above all, on professional development of prosecutors, police officers and forensic experts. The following seminars were organised within the framework of the Forensic Science Education Centre in 2004:

1. For prosecutors:

- two five-day seminars “Contemporary methods of human identification”, in which four groups of participants took part: in total, 111 persons;
- two four-day seminars “Biological traces and their meaning in the era of genetic examination”, in which four groups of participants took part – altogether 78 persons;
- one five-day seminar “Investigative psychology”, in which two groups of participants took part – altogether 60 persons;
- two four-day seminars “Expert analysis of documents and electronic information carriers”, in which four groups of participants took part: 72 persons in total.

2. For judges:

- one five-day seminar “The issue of road accidents in legal proceedings”, in which two groups of participants took part; 36 persons in total;
- one five-day seminar “Scientific evidence in legal proceedings”, in which two groups of participants took part: 27 persons in total;
- two four-day seminars “Juvenile perpetrators of prohibited acts”, in which 4 groups of participants took part: 46 persons in total;
- two four-day seminars “The Pathology of the family”, in which four groups of participants took part: 37 persons in total.

3. For psychologists and pedagogues from Diagnostic-Consulting Family Centres:

- one four-day seminar “Cognitive questioning theory and practice”, in which two groups of participants took part: 39 persons in total;
- two four-day seminars “Projective techniques in forensic expert opinions”, in which 4 groups of participants took part: 79 persons in total;
- two four-day seminars “Assessment of environmental conditions in the preparation of psychological-pedagogical expert opinions”, in which 4 groups of participants took part: 69 persons in total.

Moreover, training and courses were organised for the following employees of the Ministry of Justice:

- prosecutors: on chosen aspects of conducting preparatory proceedings in cases of road accidents – collaboration with experts;
- trainee prosecutors of the Appellate Prosecutor's Office in Krakow;
- trainee prosecutors of the Appellate Prosecutor's Office in Warsaw;
- judges of the Appellate Court in Krakow;
- criminal judges of the district of the Appellate Court in Katowice: on criminalistic aspects of evidence proceedings;
- judges of the District Court in Gliwice: on criminalistic aspects of evidence proceedings;
- administration of justice employees from Eastern European countries.

Some post-graduate training courses for various groups of professionals were conducted within the framework of the Forensic Science Education Centre in 2003. One eleven-day seminar was conducted, entitled “Toxicological analysis of biological material”, for the Medical Training Centre of Post-graduate Education, in which one group participated, made up of 6 persons.

The Institute's employees also participated actively in other trainings for various groups of professionals, giving:

- a lecture for psychologists – forensic experts, entitled “Cognitive interrogation of adults”;
- lectures and a seminar for policemen from the Voivodship Police Headquarters of the Police in Krakow, entitled “New inspection procedures of accident sites and cars as an effective tool in the work of accident emergency policemen”;
- training for barristers on court mistakes;
- training for motorway policemen on specifics of police work on motorways;
- lectures, seminars, and diploma exams at the Post-graduate Faculty “Road Accident Expert Opinion”,

Krakov University of Technology and the Institute of Forensic Research, I and II semester;

- lectures within the framework of the Postgraduate Faculty “The Psychology of Transport” (Institute of Applied Psychology, Jagiellonian University);
- lectures at the Postgraduate Faculty “Counselling and psychological help” (Institute of Applied Psychology, Jagiellonian University).

Within the framework of educational activity in 2004, Institute employees conducted the following lectures for Jagiellonian University students:

- series of lectures “The Forensic Expert Opinion” for students of the III–V year of the Department of Law, Jagiellonian University, winter term;
- series of lectures “Forensic chemistry” for students of the IV and V year of the Department of Chemistry, Jagiellonian University, winter term;
- series of lectures “Environment pollution – chemistry and toxicology” for students of the Department of Biology and Earth Sciences, winter term;
- series of lectures “Chosen issues of juvenile subculture” for students of Rehabilitation Pedagogy, Jagiellonian University, winter term;
- seminar “Prison subculture” for students of the Department of Polish Language, Jagiellonian University;
- series of lectures “Forensic psychopathology” for students of the Department of Law, Jagiellonian University, summer term;
- cycle of lectures “Chosen problems of investigative and penitentiary psychology” for students of the Institute of Psychology, Jagiellonian University, summer term;
- cycle of lectures “Fundamentals of forensic psychology” for students of the Institute of Psychology, Jagiellonian University, winter term;
- lectures within the framework of the course “Psychological conditioning of witness testimony of victims” for students of the Institute of Psychology, Jagiellonian University, summer term;
- lecture “Criminalistic fingerprint examination” for students of the Institute of Anthropology, Jagiellonian University, summer term.

In 2003, persons from the University of Strathclyde (Great Britain) had placements at the Institute. They spent 3 months at the Institute’s Department of Criminalistics, culminating in writing of master’s theses. The master’s thesis of Faridah Iskandar was entitled “Studying the possibilities of differentiation between multi-glazed window glass units using SEM-EDX analysis and the Likelihood Ratio approach”, and Eduard Slade’s “Examination of paint samples by microspectrophotometry. A procedure of sample prepa-

ration”. Moreover, Laurent Montet, Director of the Institute of Profiling and Criminalistic Analysis (Institut de Profilage et d’Analyse Criminelle) in Paris spent twelve days at the Department of Forensic Psychology.

The Institute’s employees also directly supervised 22 master’s theses of students of the Department of Chemistry and the Institute of Psychology, Jagiellonian University. At the Institute, 5 theses of doctoral students of the Department of Chemistry, Jagiellonian University were completed as well.

Scientists working at the Institute also improved their own qualifications, participating in various placements and consultations. They also had some working visits at national and foreign institutions. Among others, within the framework of the Leonardo da Vinci “VITSTVOS-B (I)” programme, two two-week exchanges were held, in which A. Trawińska (Lithuanian Institute of Forensic Examination, Vilnius, Lithuania) and M. Kunicki participated (National Laboratory of Forensic Sciences, Department of Chemistry, Linköping, Sweden). Furthermore, three two-week exchanges were held within the framework of the Leonardo da Vinci programme “VITSTVOS-B (II)”. The participants were: W. Branicki – Institutio Nacional de Toxicologia, Seccion de Biologia, Madrid, Spain; T. Kupiec – Institute of Legal Medicine, Innsbruck Austria; G. Zadora – Institut de Recherche Criminelle de la Gendarmerie Nationale, Rosny-sous-Bois, France, and also one one-week exchange, in which R. Abramek participated – Bundeskriminalamt, Wiesbaden, Germany. Moreover, thanks to realisation of the “SEFE” Leonardo da Vinci programme, G. Zadora spent a nine-week placement at the School of Mathematics, University of Edinburgh, Great Britain, and within the framework of the PRAXIS grant, M. Kunicki spent a three-week exchange at the Department of Chemistry, University of Antwerp, Belgium.

The Institute’s employees also participated in specialist courses. Among others W. Branicki and P. Wołańska-Nowak completed training concerning analyses of DNA mixtures, which was organised by the Forensic Science Service, Birmingham (Great Britain), and J. Smoliński and T. Wolny participated in a specialist course entitled “Road accident reconstruction” at the Department of Forensic Medicine, Medical Academy, Lublin.

4. The scientific council

In 2004 three sessions of the Scientific Council (March 11, November 25, and December 10) were held.

A representative of the Ministry of Justice, Vice-Prosecutor General, Prosecutor Kazimierz Olejnik participated in the session of the Scientific Council on March 11. The main topic of that meeting was, as every year, discussion of the annual report of the Director of the Institute, concerning realisation of statutory duties and other actions. In his presentation of the report, the Director of the Institute drew attention to two facts: the first one was the growth in the number of cases submitted to the Institute and examined there, and the second – the attendance of numerous employees at the III Conference of the European Academy of Forensic Sciences in Istanbul, where they presented 26 oral and one poster presentation (see *Problems of Forensic Sciences*, vol. 59, pp. 171–200). In the previous year 2004 Institute staff participated in 40 conferences and meetings in total, and these were mainly meetings of ENFSI working groups. The scientific activities of employees also resulted in numerous publications. Moreover, the Institute's Director acquainted members of the Scientific Council with the current activities of the Institute, and also presented a proposal of changes in the regulations of work, resulting from the necessity of adapting the rules to the changed Code of Work.

The session of the Scientific Council on November 25 was a special one and was almost completely dedicated to establishment of the Merentibus award. In connection with the 75th jubilee anniversary of the founding of the Institute, an initiative was undertaken to award persons for especially meritorious service to the Institute of Forensic Research. This award would be equivalent to a medal, which has – since 1991 – been given by the Jagiellonian University senate for exceptional merit. The Council univocally accepted the idea of this award. Moreover, during the session, the scientific work of the Institute of Forensic Research, which has been conducted during its 75 years of existence, was presented, with emphasis on the multidirectional activity of this institution. Scientific and publishing achievements were summarised, the issue of collaboration with foreign institutions was discussed, and attention was focused on the new phenomenon of growth in the number of international placements of young employees of the Institute. It was also emphasised that in terms of modern specialist apparatuses and development of new ways of research the Institute was on a par with other forensic institutes in Europe. The Scientific Council expressed its recogni-

tion of the Institute's achievements in the area of scientific work in previous years.

As is the tradition, the session of the Scientific Council on December 10 was devoted to discussion of a plan of scientific work for 2005. 21 research topics were included into that plan (among them: 2 – Department of Forensic Toxicology, 11 – Department of Criminalistics, 3 – Department of Forensic Psychology, and also 3 – Department of Road Accident Reconstruction and 2 – Department of Forensic Haemogenetics). Moreover, the schedule of participation in international conferences was presented. The director acquainted the Council with the budget estimate for 2005.

At the end of the session, the Scientific Council assumed a standpoint on changes in organisational regulations of the Institute and changed some rules concerning the statute of the Scientific Council of the Institute.

By: Aleksander Głazek, Wojciech Piekoszewski

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI INSTYTUTU EKSPERTYZ SĄDOWYCH IM. PROF. DRA JANA SEHNA W 2004 ROKU

1. Działalność naukowa

Podstawę działalności naukowo-badawczej Instytutu Ekspertyz Sądowych w roku 2004 stanowił plan pracy naukowej, pozytywnie zaopiniowany przez Radę Naukową Instytutu w dniu 12 grudnia 2003 roku.

1.1. Granty

W roku 2004 realizowano 4 projekty badawcze dofinansowywane przez Komitet Badań Naukowych:

1. Środki farmakologiczne a bezpieczeństwo ruchu drogowego (Zakład Toksykologii Sądowej, kontynuacja);
2. Opracowanie analityczno-chemometrycznego modelu profilowania MDMA („ecstasy”) (Zakład Toksykologii Sądowej, kontynuacja);
3. Komputerowy system wspomaganie badań cech graficznych pisma ręcznego (Zakład Kryminalistyki, kontynuacja);
4. Porównanie parametrów opon bieżnikowanych i opon fabrycznych w aspekcie bezpieczeństwa ruchu drogowego (Zakład Badania Wypadków Drogowych).

W roku 2004 zakończono prace badawcze objęte projektami nr 1 i 4. Wyniki badań zostały przedstawione w formie wystąpień na konferencjach, publikacji oraz wykładów.

1.2. Prace badawcze

1.2.1. Zakład Toksykologii Sądowej

W Zakładzie Toksykologii Sądowej, poza projektami realizowanymi w ramach grantów Komitetu Badań Naukowych (zob. rozdział „Granty”), prowadzono w roku 2004 następujące objęte planem prace badawcze:

1. Zastosowanie metod chromatograficznych do oznaczania ketaminy i jej metabolitów dla potrzeb toksykologii sądowej;
2. Zawartość cynku i miedzi w mózgu i krwi pobranych od osób, które popełniły samobójstwo (kontynuacja).

W roku 2004 ukończono prace nad oboma tematami badawczymi. Wyniki badań związanych z tematem nr 1 opracowano w formie pracy doktorskiej oraz kilku wystąpień na konferencjach krajowych i zagranicznych oraz publikacji.

1.2.2. Zakład Kryminalistyki

W Zakładzie Kryminalistyki, poza projektem realizowanym w ramach grantu Komitetu Badań Naukowych (zob. rozdział „Granty”), realizowano następujące planowe prace badawcze:

1. Interpretacja chemometryczna wyników analiz fizykochemicznych mikrookruszków szkła;
2. Identyfikacja ciekłych mieszanin zapalających w materiałach pochodzących z pogorzeliiska metodą chromatografii gazowej z desorpcją termiczną – badania modelowe;
3. Różnicowanie czarnych tonerów stosowanych w urządzeniach do drukowania i kopiowania (kontynuacja);
4. Zastosowanie metod statystycznych do oceny wartości dowodowej zabezpieczonych śladów powysrzałowych (kontynuacja);
5. Badania populacyjne włókien;
6. Wpływ utraty wzroku na stabilność cech graficznych pisma ręcznego;
7. Optymalizacja metod ujawniania śladów linii papilarnych na trudnych podłożach;
8. Wirtualna rekonstrukcja wyglądu twarzy człowieka na podstawie zachowanych kości twarzoczaszki;
9. Porównanie parametrów zapisu wypowiedzi utrwalo-nych za pomocą funkcji dyktafonu różnych modeli telefonów komórkowych oraz innych rejestratorów cyfrowych z punktu widzenia możliwości przeprowadzenia badań identyfikacyjnych rozmówców (kontynuacja).

W roku 2004 ukończono prace nad projektami badawczymi nr 2, 3, 6 i 9. Ich wyniki zaprezentowano na międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych, a także w formie publikacji, m.in. w czasopiśmie *Z zagadnień nauk sądowych*. Badania prowadzone w ramach tematu nr 2 stały się podstawą dysertacji doktorskiej.

1.2.3. Zakład Psychologii Sądowej

W Zakładzie Psychologii Sądowej prowadzono badania nad następującymi tematami badawczymi:

1. Osobowość rodziców walczących o powierzenie władzy rodzicielskiej (kontynuacja);
2. Przyczyny i przejawy agresji u nieletnich sprawców przestępstw z użyciem przemocy;
3. Stopień samokontroli jako czynnik modyfikujący zachowanie sprawców zabójstw.

W roku 2004 nie zakończono prac nad żadnym z tematów badawczych. Temat nr 3 nie został zrealizowany

z powodu braku zgody na kontynuowanie badań w Areszcie Śledczym oraz na brak dostępu do akt już zbadanych osób.

1.2.4. Zakład Badania Wypadków Drogowych

W Zakładzie Badania Wypadków Drogowych, poza projektem realizowanym w ramach grantu Komitetu Badań Naukowych (zob. rozdział „Granty”), prowadzono następujące tematy badawcze:

1. Wielobryłowy model struktury samochodu osobowego dla szerokiego zastosowania w symulacji zderzeń pojazdów (cz. 2.);
2. Badania porównawcze zakresu deformacji zderzających się pojazdów w zależności od wzajemnej wysokości położenia miejsc pierwotnego kontaktu;
3. Zintegrowany czujnik do dynamicznego pomiaru przyspieszeń i kąta obrotu nadwozia samochodu.

W roku 2004 ukończono badania nad wszystkimi wymienionymi tematami badawczymi. Ich wyniki zaprezentowano podczas krajowych oraz międzynarodowych konferencji naukowych.

1.2.5. Pracownia Hemogenetyki Sądowej

W planie pracy naukowej Instytutu na rok 2004 przewidziano realizację przez zespół Pracowni Hemogenetyki Sądowej następującego tematu badawczego:

1. Analiza 12 polimorficznych pozycji typu SNP regionu kodującego mtDNA.

Prace nad tym tematem zostały zakończone, a jego wyniki opracowane w formie publikacji przyjętej do druku w czasopiśmie *Journal of Forensic Sciences*.

1.3. Prace doktorskie

W roku 2004 dwie osoby spośród pracowników Instytutu uzyskały stopień doktora. Mgr Piotr Adamowicz na Wydziale Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego obronił pracę doktorską zatytułowaną „Zastosowanie technik chromatograficznych z detekcją mas w oznaczaniu ketaminy i norketaminy dla potrzeb toksykologii sądowej” (promotor: dr hab. Maria Kała). Natomiast mgr Wojciech Wach na Wydziale Mechanicznym Politechniki Krakowskiej obronił pracę pod tytułem „Model dynamiki porzecznej samochodów z zawieszaniami wielołącznikowymi o jednym stopniu ruchliwości” (promotor: dr hab. inż. Józef Struski).

1.4. Konferencje, seminaria naukowe oraz publikacje

W 2004 roku pracownicy Instytutu Ekspertyz Sądowych wzięli udział w 56 międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych, prezentując na nich 109 do-

niesień naukowych (referaty lub plakaty), w tym 57 na konferencjach międzynarodowych. Uczestniczyli także w 60 seminariach oraz zebraniach różnych placówek i towarzystw naukowych, przedstawiając na nich 29 prac. W okresie od stycznia do grudnia 2004 r. odbyło się 37 wewnątrzinstytutowych spotkań seminaryjnych, podczas których ogłoszono 28 referatów. Łącznie pracownicy Instytutu przygotowali 166 prac.

W 2004 roku ukazało się drukiem 118 oryginalnych, kazuistycznych lub poglądowych prac oraz 16 sprawozdań, recenzji bądź innych publikacji.

1.5. Działalność wydawnicza

Wydawnictwo Instytutu Ekspertyz Sądowych wydało w roku 2004 kolejne cztery zeszyty: LIV, LV, LVI i LVII) czasopisma *Z zagadnień nauk sądowych* oraz przygotowało do druku zeszyt LVIII, w którym zawarte zostały niektóre prace prezentowane podczas XXI Konferencji Toksykologów Sądowych w Karłowiu. Ponadto opublikowano numery 1–12 czasopisma *Paragraf na Drodze*. Ukazały się również następujące pozycje książkowe: „Rozprawy z Jałowcowej Góry. Materiały z III Zjazdu Katedr Kryminalistyki, Dobczyce, 11–13 czerwca 2003 r.”, red. Józef Wójcikiewicz, ISBN 83-87425-27-3; „IX Konferencja 'Problemy rekonstrukcji wypadków drogowych'”, ISBN 83-87425-22-2; „Forensic Psychology and Law. Facing the Challenges of a Changing World”, red. Alicja Czerederecka, Teresa Jaśkiewicz-Obydzińska, Ronald Roesch, Józef Wójcikiewicz, ISBN 83-87425-17-8.

W ramach współpracy z Prokuraturą Krajową Wydawnictwo IES współuczestniczyło w wydaniu 12 numerów miesięcznika *Prokuratura i Prawo* oraz – we współpracy z Polskim Towarzystwem Medycyny i Kryminologii – 3 zeszytów *Archiwum medycyny sądowej i kryminologii*. W przygotowywaniu materiałów do druku, opublikowanych w tym ostatnim czasopiśmie, Wydawnictwo IES uczestniczyło od 1996 roku do trzeciego kwartału roku 2004, tj. od zeszytu nr 1 tomu 46 do zeszytu nr 2–3 tomu 54. Współpraca z redakcją czasopisma o tak wspaniałej tradycji, trwająca blisko 9 lat, była prawdziwym wyróżnieniem.

2. Działalność opiniodawcza

W 2004 roku zarejestrowano wpływ 4782 spraw. W tym okresie załatwiono 4608 spraw, z czego 2292 były skierowane przez policję, 1798 przez prokuratury, 470 przez sądy, 15 przez placówki służby zdrowia, a 33 sprawy przez innych zlecniodawców (m.in. żandarmerię wojskową, Urząd Celny). Łącznie wykonano analizy i opracowano opinie w 4258 sprawach, natomiast 350 spraw załatwiono korespondencyjnie bez wydawania opinii.

Pracownicy Instytutu 461 razy uczestniczyli w rozprawach sądowych oraz brali udział w 24 oględzinach i eksperymentach rzeczoznawczych.

W 2004 r. w Instytucie zatrudnionych było 48 biegłych różnych specjalności, w tym 8 w niepełnym wymiarze czasu pracy.

3. Działalność szkoleniowo-dydaktyczna

Działalność szkoleniowa prowadzona przez Instytut koncentrowała się przede wszystkim na doskonaleniu zawodowym pracowników wymiaru sprawiedliwości. I tak w ramach Centrum Edukacyjnego Nauk Sądowych w 2004 roku zostały przeprowadzone poniżej wymienione seminaria.

1. Dla prokuratorów:

- dwa pięciodniowe seminaria „Współczesne metody identyfikacji człowieka”, w których w sumie wzięły udział cztery grupy uczestników, łącznie 111 osób;
- dwa czterodniowe seminaria „Ślady biologiczne i ich znaczenie w dobie badań genetycznych”, w których w sumie wzięły udział cztery grupy uczestników, łącznie 78 osób;
- jedno pięciodniowe seminarium „Psychologia śledcza”, w którym uczestniczyły dwie grupy uczestników, łącznie 60 osób;
- dwa czterodniowe seminaria „Ekspertyza dokumentów oraz elektronicznych nośników informacji”, w których uczestniczyły w sumie cztery grupy uczestników; łącznie 72 osoby.

2. Dla sędziów:

- jedno pięciodniowe seminarium „Problematyka wypadków drogowych w postępowaniu sądowym”, w którym wzięły udział dwie grupy uczestników, łącznie 36 osób;
- jedno pięciodniowe seminarium „Dowód naukowy w postępowaniu sądowym”, w którym uczestniczyły dwie grupy uczestników, łącznie 27 osób;
- dwa czterodniowe seminaria „Nieletni sprawcy czynów zabronionych”, w których uczestniczyły w sumie 4 grupy uczestników, łącznie 46 osób;
- dwa czterodniowe seminaria „Patologia rodziny” w których uczestniczyły w sumie cztery grupy uczestników; łącznie 37 osób.

3. Dla psychologów i pedagogów z RODK:

- jedno czterodniowe seminarium „Przesłuchanie poznawcze teoria i praktyka”, w którym wzięły udział 2 grupy uczestników, łącznie 39 osób;
- dwa czterodniowe seminaria „Techniki projekcyjne w ekspertyzie sądowej”, w których uczestniczyły w sumie 4 grupy uczestników, łącznie 79 osób;
- dwa czterodniowe seminaria „Ocena warunków środowiskowych w opiniowaniu psychologiczno-

pedagogicznym”, w których uczestniczyły w sumie 4 grupy uczestników, łącznie 69 osób.

- Ponadto pracownicy Instytutu brali udział w szkoleniach, wykładach i seminariach dla:
 - prokuratorów nt. wybranych zagadnień z problematyki prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawach o wypadki komunikacyjne współpraca z biegłymi;
 - aplikantów okręgu Prokuratury Apelacyjnej w Krakowie;
 - aplikantów okręgu Prokuratury Apelacyjnej w Warszawie;
 - sędziów Sądu Apelacyjnego w Krakowie;
 - sędziów karnych okręgu Sądu Apelacyjnego w Katowicach nt. kryminalistycznych aspektów postępowania dowodowego;
 - sędziów Sądu Okręgowego w Gliwicach nt. kryminalistycznych aspektów postępowania dowodowego;
 - pracowników wymiaru sprawiedliwości z krajów Europy wschodniej.

W ramach Centrum Edukacyjnego Nauk Sądowych w 2003 roku zostały przeprowadzone także szkolenia podyplomowe różnych grup zawodowych. Dla Medycznego Centrum Kształcenia Podyplomowego przeprowadzono jedno jedenastodniowe seminarium zatytułowane „Analiza toksykologiczna materiału biologicznego”, w którym wzięła udział jedna grupa uczestników licząca 6 osób.

Ponadto pracownicy Instytutu uczestniczyli aktywnie w innych szkoleniach różnych grup zawodowych, prowadząc:

- wykład dla psychologów biegłych sądowych zatytułowany „Przesłuchanie poznawcze dorosłych”;
- wykłady i seminarium dla policjantów z Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie zatytułowane „Nowe wzory protokołów oględzin miejsca wypadku i pojazdów skutecznym narzędziem w pracy policjanta pogotowia wypadkowego”;
- szkolenie dla adwokatów na temat pomyłek sądowych;
- szkolenie dla funkcjonariuszy posterunku autostradowego nt. specyfiki pracy policji na autostradzie;
- wykłady, seminaria oraz egzaminy dyplomowe w ramach dwusemestralnego Studium Podyplomowego „Ekspertyza wypadku drogowego” (Politechnika Krakowska i Instytut Ekspertyz Sądowych);
- wykłady w ramach studium podyplomowego „Psychologia transportu” (Instytut Psychologii Stosowanej UJ);
- wykłady w ramach studiów podyplomowych „Poradnictwo i pomoc psychologiczna” (Instytut Psychologii Stosowanej UJ).

W ramach działalności dydaktycznej pracownicy Instytutu przeprowadzili w 2004 roku następujące zajęcia dla studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego:

- cykl wykładów „Ekspertyza sądowa” dla studentów III–V roku Wydziału Prawa i Administracji UJ, semestr zimowy;
- kurs „Chemia sądowa” dla studentów IV i V roku Wydziału Chemii UJ, semestr zimowy;
- kurs „Skażenie środowiska – chemia i toksykologia” dla studentów Wydziału Biologii i Nauki o Ziemi UJ, semestr zimowy;
- kurs „Wybrane zagadnienia podkultur młodzieżowych” dla studentów Pedagogiki Resocjalizacyjnej UJ, semestr zimowy;
- seminarium „Podkultura więzienna” dla studentów Wydziału Polonistyki UJ;
- wykłady „Psychopatologia sądowa” dla studentów Wydziału Prawa UJ, Instytutu Psychologii UJ i Wydziału Chemii UJ, semestr letni;
- kurs „Wybrane zagadnienia psychologii śledczej i psychologii penitencjarnej” dla studentów Instytutu Psychologii UJ, semestr letni;
- kurs „Podstawy psychologii sądowej” dla studentów Instytutu Psychologii UJ, semestr zimowy;
- kurs „Psychologiczne uwarunkowania zeznań świadków” dla Studentów Instytutu Psychologii UJ, semestr letni;
- wykład „Daktyloskopia kryminalistyczna” dla studentów Instytutu Antropologii UJ, semestr letni.

W roku 2003 na stażach w Instytucie przebywało dwoje studentów z Uniwersytetu w Strathclyde (Wielka Brytania). Odbyli oni w Zakładzie Kryminalistyki trzymiesięczne staże zakończone pracami magisterskimi. Praca magisterska Faridah Iskandar zatytułowana została „Badanie możliwości rozróżniania tafli szklanych stosowanych w oknach zespolonych na podstawie rezultatów analizy metodą SEM-EDX i obliczeń ilorazu wiarygodności”, a Eduarda Slade’a „Badania próbek lakierów metodą mikrospektro- fotometryczną. Opracowanie procedury przygotowania próbki do badań”. Z kolei w Zakładzie Psychologii Sądowej odbył dwunastodniowy staż Laurent Montet, dyrektor Instytutu Profilowania i Analizy Kryminalistycznej w Paryżu.

Pracownicy Instytutu sprawowali bezpośrednią opiekę dydaktyczną nad 22 pracami magisterskimi studentów Wydziału Chemii oraz Instytutu Psychologii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Realizowano także 5 prac doktorantów Wydziału Chemii UJ.

Pracownicy Instytutu Ekspertyz Sądowych podnosili także własne kwalifikacje, uczestnicząc w różnego rodzaju stażach i konsultacjach oraz przebywając z wizytami roboczymi w krajowych i zagranicznych instytucjach. I tak m.in. w ramach programu Leonardo da Vinci VITSTVOS-B (I) odbyły się dwie dwutygodniowe wymiany, w których wzięła udział A. Trawińska (Litewski

Instytut Badań Sądowych, Wilno, Litwa) oraz M. Kunicki (Państwowe Laboratorium Nauk Sądowych, Zakład Chemii, Linköping, Szwecja). Z kolei w ramach programu Leonardo da Vinci VITSTVOS-B (II) odbyły się trzy dwutygodniowe wymiany, w których uczestniczyli: W. Branicki (Państwowy Instytut Toksykologii, Sekcja Biologii, Madryt, Hiszpania); T. Kupiec (Instytut Medycyny Sądowej, Innsbruck, Austria); G. Zadora (Instytut Badań Kryminalistycznych Żandarmerii Narodowej, Rosny-sous-Bois, Francja), a także jedna jednodniowa wymiana, w której wzięła udział R. Abramek (Federalne Biuro Kryminalne, Wiesbaden, Niemcy). Ponadto dzięki realizacji programu Leonardo da Vinci „SEFE” G. Zadora przebywał na trzyipółmiesięcznym stażu w Szkole Matematycznej Uniwersytetu w Edynburgu (Wielka Brytania), natomiast M. Kunicki w ramach grantu PRAXIS na tygodniowym stażu na Wydziale Chemii Uniwersytetu w Antwerpii (Belgia).

Pracownicy Instytutu uczestniczyli także w kursach specjalistycznych, m.in. W. Branicki i P. Wolańska-Nowak ukończyli szkolenie dotyczące analizy mieszanin DNA, które zostało zorganizowane przez Agencję Nauk Sądowych (FSS) w Birmingham (Wielka Brytania), a J. Smoliński oraz T. Wolny kurs specjalizacyjny „Rekonstrukcja wypadku drogowego” w Zakładzie Medycyny Sądowej AM w Lublinie.

4. Rada naukowa

W 2004 roku odbyły się trzy posiedzenia Rady Naukowej (11 marca, 25 listopada oraz 10 grudnia).

W posiedzeniu Rady Naukowej w dniu 11 marca wzięła udział przedstawiciel Ministerstwa Sprawiedliwości, Zastępca Prokuratora Generalnego, prokurator Kazimierz Olejnik. Przedmiotem obrad Rady było, jak co roku, omówienie rocznego sprawozdania dyrektora Instytutu z realizacji zadań statutowych i innych podejmowanych działań. Dyrektor Instytutu, przedstawiając sprawozdanie, zwrócił uwagę na dwa fakty: pierwszy to wzrost liczby spraw kierowanych do Instytutu i tam wykonanych, a drugi to liczny udział pracowników w III Konferencji Europejskiej Akademii Nauk Sądowych w Stambule, na której przedstawili oni 26 prac w formie referatów oraz jedną w postaci plakatu (zob. *Z zagadnień nauk sądowych*, z LIX, s. 171–200). W ubiegłym roku pracownicy Instytutu uczestniczyli ogółem w 40 konferencjach i spotkaniach, były to przede wszystkim posiedzenia grup roboczych ENFSI. Rezultatem działalności naukowej pracowników stały się także liczne publikacje. Ponadto dyrektor Instytutu zapoznał członków Rady Naukowej z bieżącą działalnością Instytutu, a także przedstawił propozycję zmian w regulaminie pracy wynikającą z konieczności dostosowania zapisów do zmienionego kodeksu pracy.

Posiedzenie Rady Naukowej w dniu 25 listopada miało charakter nadzwyczajny i niemal w całości poświęcone zostało kwestii ustanowienia wyróżnienia *Merentibus*. W związku z jubileuszem 75-lecia Instytutu podjęto bowiem inicjatywę przyznania odznaczeń pewnej grupie osób szczególnie zasłużonych dla Instytutu Ekspertyz Sądowych. Odznaczenie to nawiązywałoby do medalu, który – od 1991 roku – jest przyznawany przez senat Uniwersytetu Jagiellońskiego za szczególne zasługi dla tej uczelni. Rada jednomyślnie wypowiedziała się za ustanowieniem takiego wyróżnienia. Ponadto podczas posiedzenia przedstawiono dorobek naukowy Instytutu Ekspertyz Sądowych powstały w ciągu 75 lat jego istnienia, zwracając uwagę na wielokierunkową działalność tej placówki. Podsumowano dokonania naukowe, wydawnicze, omówiono kwestię współpracy z ośrodkami zagranicznymi oraz zwrócono uwagę na nowe zjawisko dotyczące wzrostu liczby zagranicznych staży młodych pracowników Instytutu. Podkreślono także fakt, iż wyposażenie w nowoczesną aparaturę badawczą i rozwijanie nowych kierunków badań sądowych stawia IES w jednym rzędzie z innymi instytutami sądowymi w Europie. Rada Naukowa wyraziła uznanie dla osiągnięć Instytutu w zakresie pracy naukowej w minionych latach.

Posiedzenie Rady Naukowej w dniu 10 grudnia tradycyjnie poświęcone zostało omówieniu planu pracy naukowej Instytutu na 2005 rok. W planie zamieszczono 21 tematów badawczych, w tym: 2 – Zakładu Toksykologii Sądowej, 11 – Zakładu Kryminalistyki, 3 – Zakładu Psychologii Sądowej, również 3 – Zakładu Badania Wypadków Drogowych oraz 2 – Pracowni Hemogenetyki Sądowej. Ponadto został przedstawiony program udziału pracowników w konferencjach zagranicznych. Dyrektor Instytutu zapoznał Radę z projektem preliminarza na 2005 rok.

Na zakończenie posiedzenia Rada Naukowa zajęła stanowisko w sprawie zmian w regulaminie organizacyjnym Instytutu oraz zmieniła niektóre zapisy dotyczące regulaminu Rady Naukowej Instytutu.

Opracowali: Aleksander Głazek, Wojciech Piekoszewski